

**Матеріали для дистанційного навчання з курсу
«Сольфеджіо»
для студентів 1 курсу освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності «Музичне мистецтво»
Спеціалізація: оперно-симфонічне диригування
на період з 24.04.20 по 11.05.20**

Викладач професор Самохвалов В. Я. Електронна пошта ok_306@yahoo.com

Завершення вивчення теми 11. Умовна діатоніка. Ладовий синтез – мажоро-мінорні системи в мелодії та гармонії.

Ключові слова: діатоніка, полідіатоніка, хроматика, синтез.

Завдання за темою 11:

1. Імпровізувати 3-голосні побудови, які включатимуть в себе всі основні елементи музичної мови, що опрацьовувались на практичних заняттях.
2. Співати різні тетрахорди, звукоряди типу «тон-півтон», семищаблеві «середньовічні» звукоряди (дорійський, лідійський) та інш.
3. Співати зразки з посібників з сольфеджіо (7 розділи 2-5); 5 (ч. 1, розділ 1, ч. 2, розділ 1); 6 (ч. 1, розділ II); 7 (розділ 1 @ XII – XIII, розділ 3 @ III).
4. Аналізувати відповідні зразки за темою з хрестоматій: 12; 8 (розділ IV); П. Андросюк. Гармонія в музичних прикладах (розділи IV, V).

Змістовний модуль 4. Некласичні ладові системи.

Завдання за темою 12:

1. Співати з листа пісні з фольклорних збірок, аналітично класифікувати матеріал. Створювати самостійно подібні мелодичні конструкції.
2. Слуховий аналіз: К. Дебюссі. Прелюдії №1, 8; І. Стравінський «Петрушка»; М. Глінка. Арабський танець з опери «Руслан і Людмила».

Тема 12. Ладова перемінність.

Ключові слова: перемінність, модуляційність, основні й перемінні функції.

Важливою проблемою при вивченні даної теми є пояснення розповсюдженої помилкової позиції серед викладачів шкільної й училищної ланки розуміння ладової перемінності, за яку приймають наявність *модуляційних* зрушень поміж паралельними тональностями в одній побудові. Дане питання як спеціальне принципово розглядає Т.Бершадська в «Лекциях по гармонии» (Л. «Музыка», 1985, Ч.І, відділ Б, Тема I, @ 5), де пояснена різниця між

перемінністю й модуляційністю. Пояснено також проблему перемінних функцій як альтернативну функціональну сферу до основних функцій по відношенні до традиційної мажоро-мінорної системи гармонічного типу (за концепцією Ю.Тюліна). Останнє суттєво наближається до явищ перемінності, але не складає внутрішньої суті ладової перемінності, явища якої спостерігаються більше в «таємницях» музичного мислення слов'янських народів як в фольклорі, так і в творчості професійних композиторів, до того ж більше в сферах ладової монодії, чи в гармонічному багатоголоссі, але не ладо-гармонічного (класичного, «три функціонального») типу.

Мета - навчити слухом розуміти специфіку цих явищ, оригінальність ладових нюансів своєрідних коливань слухових установок, а точніше мов би слухових «сумнівів» як своєрідного ходу музичної думки, коли при наявності опорних чи стійких звукових моментів свідомість точно не фіксує вибір єдиного центру й тому думка наче плине у «пошуках».

Рекомендовані посібники з сольфеджіо

1. Агажанов А., Блюм Д. Сольфеджио в ключах «до». М., 1969.
2. Виноградов Г. Интонационные трудности. К., 1977.
3. Дюкло Р. – Rene Duklos. Cent ving - cinq dictées musicales a trois parties. Alphonse Ledue, Editions Musicales, 175, Rue Saint – Honort. Paris.
4. Качалина Н. Сольфеджио. Вып.1. Одноголосие. М., 1981.
5. Качалина Н. Сольфеджио. Вып.2. Двух и трехголосие. М., 1982.
6. Качалина Н. Сольфеджио. Вып. 3. Четырехголосие. М., 1973.
7. Кириллова В., Попов В. Сольфеджто. 1 часть. М., 1986.
8. Кулевська З. Хрестоматія з гармонічного аналізу. У., 1972.
9. Кучеров В. Музичний диктант підвищеної складності. К., 1977.
10. Мюллер Т. Полифонический анализ. М., 1964.
11. Мюллер Т. Трехголосные диктанты из художественной литературы. М., 1989.
12. Скребкова О., Скребков С. Хрестоматия по гармоническому анализу. М., 1978.
13. Соколов В. Примеры из полифонической литературы для 2-3 и 4-х голосного сольфеджио. М., 1962.
14. Столова Є. Музичний диктант. К., 1970.